

Venäjä ja siirtolaisuus: nykyhetki ja tulevaisuus

Venäjän talous on vihdoin kehittymässä positiiviseen suuntaan, mitä osoittaa se, että 1990-luvulla maasta pois vietyä pääomaa on alkanut palata mm. Kyprokselta (venäläisten veroparatiisi) hyödyntämään maan talouselämää. Vaikka puutetta ja köyhyyttä on edelleenkin erityisesti maaseudulla, tilanne on parempi kuin 10 vuotta sitten. Venäjällä ei kuitenkaan ole puutetta suoranaisesti elintarvikkeista, korostaa Suomen Venäjän suurlähettiläs Rene Nyberg.

Monet suomalaiset liikeyritykset toimivat menestyksellisesti Venäjällä. Kansainvälisissä yrityksissä on myös suomalaisia mukana, esimerkkinä *Moskov International Bank*'in johtaja Ilkka Salonen.

Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen siirtolaisuus ja maan sisäinen muuttoliike ovat saavuttaneet uudet mitasuhteet. Erittäin ongelmana ovat heikosti koulutetut laittomat siirtolaiset, joita Venäjällä arvioidaan olevan useita miljoonia. Presidentti Putinin perustamalta uudelta maahanmuuttovirastolta odotetaan tiukkoja maahanmuuttopoliittisia toimia. Maahanmuuttajat kiintiöidään ja tallennetaan tietokantaan.

Tverin karjalaisten oma sanomalehti Karielan Sana.

Toisaalta Venäjä tarvitsee kipeästi maahanmuuttajia tulevaisuudessa. Väestön ikärakenne vanhenee nopeasti, ja maan väkiluvun arvioidaan vähenevän nykyisestä 145 miljoonasta. Syntyvyys on maailman alhaisimpia – naiset synnyttävät keskimäärin 1,12 lasta – ja miesten keskimääräinen elinikä on eurooppalaiseksi alhainen, alle 60 vuotta.

Venäjä haluaisi valikoida maahanmuuttajansa. Erittäin toivottavaa olisi entisen Neuvostoliiton alueella asuvien ulkovenäläisten paluumuutto. Heitä on noin 25 miljoonaa, mutta paluuhaluja lienee vain muutamalla miljoonalla. Esimerkiksi Viron satoihin tuhansiin nouseva venäläinen vähemmistö pitää parempaan asua itsenäisessä Virossa.

Venäjältä puuttuu yhä yhtenäinen maahanmuuttopolitiikka, mutta sellaista pyritään vähitellen kehittämään. Yhtenä seurauksena maahanmuuton ongelmista on ollut kantaväestön lisääntynyt kielteinen asenne tulijoita kohtaan. Venäjällä ongelmat ovat periaatteessa samoja kuin Suomessa ja muualla Euroopassa.

Kun EU on samaan aikaan Venäjän kanssa luomassa omaa maahanmuuttopolitiikkaansa, keskinäinen vuoropuhelu ja yhteistoiminta ovat tärkeitä, varsinkin mikäli Baltian maat ja Puola liittyvät Euroopan Unioniin lähivuosina.

Olavi Koivukangas

Kirjoittaja osallistui syyskuussa Paasikivi-Seurojen Liiton matkalle Moskovaan ja Tverin Karjalaan.

Russia and immigration: present and future

The Russian economy is finally developing in a positive direction. This improvement is reflected for instance in the fact that the massive amounts of capital which were removed during the 1990s have begun to flow back, for instance from Cyprus (an important Russian tax haven), and are now benefiting the Russian economy.

While shortages and poverty are still endemic particularly in rural areas, the situation is greatly improved compared to that of ten years ago. In any case there is – as noted by René Nyberg, the Finnish Ambassador to Russia – no actual shortage of food.

Many Finnish businesses are operating in Russia with great success. Finns are also actively involved in international companies; an example is Ilkka Salonen, Director of the Moscow International Bank.

Since the breakdown of the Soviet Union, both immigration and internal migration have achieved new dimensions. A particular problem is posed in Russia by poorly educated illegal immigrants, numbering an estimated several million. A new Office of Immigration has been established by President Putin, and is expected to produce strict measures of immigration policy. Immigrants will be recorded in a database, and immigration quotas will be established.

On the other hand, in the future Russia will have serious need of immigrants. The population of the country is ageing rapidly, and the present population of 145 million is expected to decline. The fertility rate for women is only 1,12 children – among the lowest in

the world – while the mean life expectancy for Russian men, at under 60, is low.

Russia, however, would like to choose its immigrants. Particularly desirable would be the return migration of ethnic Russians living in areas of the former Soviet Union. This population numbers some 25 million, but only a few million are probably considering returning to Russia. For instance the Russian minority now living in Estonia, numbering some hundreds of thousands, prefers to live in an independent Estonia.

Russia is lacking in a coherent, integrated immigration policy, but attempts are being made to gradually develop such a policy. One result of the problems of immigration has been the increasingly negative attitude towards incomers on the part of the indigenous population. The problems occurring in Russia are basically the same as those found in Finland and elsewhere in Europe.

Since at the same time the European Union is now creating its own immigration policy, mutual dialogue and cooperation are important; in particular if the Baltic states and Poland join the European Union in the near future.

Olavi Koivukangas

The writer visited in September Moscow and a Finnish village in Tver region, with the League of the Paasikivi Societies.